

25 let v službi človekovega dostojanstva

TEDEN KARITAS

Gradivo Karitas za poživitev
dobrodelnosti in spodbuda k solidarnosti

Karitas

25 let v službi človekovega dostojanstva

V SLUŽBI ČLOVEKOVEGA DOSTOJANSTVA

Gradivo ob tednu Karitas za poživitev dobrodelnosti in spodbuda k solidarnosti

*»Samo ena je pot
do sočloveka: pot srca.
Vse druge poti so ovinki.«*

(Phil Bosmans)

Karitas

Založila in izdelala: Slovenska karitas

Avtorji: Marko Čižman, Helena Zevnik Rozman, Imre Jerebic in Andreja Urh

Odgovarja: Imre Jerebic, generalni tajnik Slovenske karitas

Lektorirala: Maja Bračika Piščanc

Naslovnica: Andrej Gombač

Foto: arhiv Slovenske karitas

Oblikovanje in tisk: Antus d.o.o., Jesenice

Naklada: 2000 izvodov

Slovenska karitas, Kristanova ulica 1, 1000 Ljubljana

01 300 59 60, info@karitas.si, www.karitas.si

Ljubljana, november 2015

25 LET LJUBEČI OBRAZI CERKVE ZA ČLOVEKA V STISKI

Največja odlika sodelavcev Karitas je, da so ljubeči obraz Cerkve tukaj in sedaj, to je v neposredni okolici, kjer živijo, delajo. Brez »karitativnih« župnikov prostovoljci župnijskih, škofijskih, Slovenske karitas ne bi odsevali ljubečih obrazov Cerkve. Bogu hvala, da je slovenska Cerkev zopet postala zelo živa po služenju ubogim v naši sredi in tako prepoznavna v naši družbi in po svetu, da zna prisluhnuti, videti, si naložiti stiske ubogih.

Ponosni in hvaležni bodimo, da je vsak vernik, ne samo župnik in peščica ožjih sodelavcev župnijske karitas, lahko izbran in poslan k nekemu, ki potrebuje neko materialno, psihološko ali duhovno pomoč.

Pričujoče zgodbe, ki jih je izbral in pripravil g. Marko Čižman za duhovno misel v tednu Karitas, naj bodo vernikom v spodbudo, da Karitas ne pozna meja, da je iznajdljiva pri odkrivanju, lajšanju stisk, da zna biti tam, kamor je poklicana, in je ljubeč obraz Njega.

Imre Jerebic,
generalni tajnik Slovenske karitas

Teden Karitas od 23. do 29. novembra 2015:

V SLUŽBI ČLOVEKOVEGA DOSTOJANSTVA

Sreda, 25. 11. 2015: ROMANJE PROSTOVOLJCEV KARITAS NA SLOMŠKOVO PONIKVO

Ob 11.00 molitev in ob 12.00 sv. maša, pri kateri se bomo zbrali sodelavci, prostovoljci Karitas. Po sv. maši druženje na Ponikvi ob gostoljubju domačih gospodinj, ob 14.00 kosilo v prostorih Celjskega sejma v Celju.

.....

Sreda, 25. 11. 2015: 25. DOBRODELNI KONCERT KLIC DOBROTE

Ob 16.00 bo javna generalka, na katero so povabljeni vsi romarji na Ponikvo. Za prostovoljce Karitas je obisk generalke brezplačen.

Ob 20.00 bo koncert z neposrednim TV prenosom na 1. programu TV Slovenija, Radia Slovenija in Radiu Ognjišče. V času koncerta in tudi še cel december bomo zbirali sredstva za pomoč slovenskim družinam v stiski.

Vstopnice za večerni koncert (cena 10 €) bodo na voljo na Slovenski karitas (01 300 59 60), na vseh škofijskih Karitas in v knjigarni Celjske Mohorjeve družbe v Celju 14 dni pred koncertom. Če pa bi želeli, vam jih lahko pošljemo tudi po pošti.

.....

Nedelja, 29. 11. 2015: NEDELJA KARITAS

Teden Karitas, v katerem bo še mnogo drugih prireditev po župnijah ali na škofijski ravni, bomo zaključili z nedeljo Karitas.

.....

Ponedeljek, 23. 11. 2015

Nagovor po evangeliju:

25 let v službi človekovega dostojanstva - skrb za begunce iz Hrvaške in Bosne

Vojna v Bosni in Hercegovini se je začela spomladi 1992. V le nekaj mesecih je iz območja Bosne in Hercegovine zbežalo na milijone ljudi. Mnogi so odšli v zahodnoevropske države, veliko pa jih je ostalo v Sloveniji. Nekateri zato, ker niso mogli naprej, drugi zato, ker so tu že imeli kakšnega sorodnika, tretji, ker so upali, da bodo nemiri kmalu končani in se bodo lahko zopet vrnili na svoje domove. Ker pa so se nemiri še krepili, jim ni preostalo drugega, kot da so ostali. Najprej so bili deležni pomoči Rdečega križa in Karitas. To je bilo obdobje, ko se je Karitas zaradi velikih potreb po zbiranju hrane in druge pomoči zelo hitro razširila po vsej Sloveniji. Čeprav so bili prostovoljci Karitas v mnogih stvareh še neizkušeni, so se z veliko dobre volje in srčnosti z zlatimi črkami zapisali v marsikatero srce. Ko so se nekateri begunci začeli vračati nazaj na Hrvaško in v Bosno, jim je Karitas skupaj z dijaki Škofijskih gimnazij začela pomagati obnavljati podrte domove. Ta akcija se je začela leta 1998 in poteka še sedaj. Prva leta so pomagali v krajih blizu Sarajeva, zadnja leta pa pomagajo v različnih krajih po Bosni.

Begunci tudi danes trkajo na naša srca. Tokrat prihajajo iz mnogo bolj oddaljenih krajev. Kaj se lahko naučimo iz takratne izkušnje?

1. Ljudje iz drugih kultur nas lahko tudi obogatijo (drugač-

na kulinarika, nekatere lepe navade ...).

2. Beguncem je treba čim prej pomagati do možnosti, da začnejo skrbeti sami zase.
3. Skupaj z državnimi institucijami zanje najti primerno delo, ki bi lahko pokrilo vsaj njihove osnovne potrebe.
4. Čim prej jih začeti vključevati v družbo in jih ne puščati na obrobju.
5. Otrokom čim prej omogočati nadaljevanje šolanja, odraslim pa ponuditi druge načine vključevanja v družbo.

Prošnje za vse potrebe:

Bratje in sestre, prosimo Jezusa Kristusa, našega Gospoda:

1. Pastirje Cerkve si postavi, da nas vodijo k tebi. Naj nas učijo, kaj je prav, in to potrjujejo tudi s svojim zgledom.
2. Pomagaj nam, da se pred potrebami beguncev ne bomo obračali stran.
3. Vse nas kličeš v nebeško kraljestvo. Naj bomo tvoje priče doma in na delovnem mestu.
4. Usmili se vseh, ki so umrli in jih sprejmi k sebi v večno veselje.

Gospod Jezus, prišel si na svet, da bi bil z nami. Ostani z nami v dobrem in slabem, zdaj in vekomaj. Amen.

.....

Torek, 24. 11. 2015

Nagovor po evangeliju:

25 let v službi človekovega dostojanstva - katastrofalne poplave v letu 2007

Močne padavine so 18. septembra 2007 zajele severozahodni del Slovenije in povzročile take poplave, kot jih v tistih krajih niso pomnili že vsaj sto let. V nekaterih ožjih dolinah se je voda dvigovala tako hitro, da so ljudje komaj rešili golo kožo. Avtomobile je podivjana voda odnašala kot igračke. V pritličjih in kleteh je voda namočila in uničila hrano, obleke in opremo. Na najbolj prizadetih področjih ljudje sploh niso mogli prespati doma, ampak so si morali poiskati začasno namestitev pri sorodnikih in znancih. Na ogrožena področja so najprej prišli gasilci, ki so skupaj s prizadevnimi domačini delali tako rekoč dan in noč, da so reševali to, kar se je rešiti dalo. Poleg njih so po vsej Sloveniji hitro postali dejavni tudi drugi ljudje. Preko župnijskih Karitas je hitro steklo zbiranje suhih oblačil, posteljnine, vode in hrane. Kako drugače so se ljudje počutili, ko so videli, da niso pozabljeni in da v svoji stiski niso ostali prepuščeni sami sebi. Hitro posredovanje z obleko in hrano je bilo v prvih dneh ključnega pomena in je bilo zato res dragoceno. Tisti, ki so na poplavljenih področjih prihajali pomagat, so pozneje pripovedovali, kakšna neverjetna energija je takrat vela med ljudmi. Nobeno delo ni bilo pretežko, nobena mokrota in jesenski mraz ni bil premočan, da bi ljudi ustavil v pomoči bližnjim. Kaj se lahko naučimo iz takratne izkušnje?

1. Ni vedno dovolj, če je pomoč samo hitra. Najboljši rezul-

tati so, kadar je pomoč hitra in premišljena.

2. Slovenci se sicer res radi prepiramo, a znamo v kritičnih trenutkih stopiti skupaj.
3. Kadar se skupaj trudimo za isto stvar, lahko naredimo ogromno. To spoznanje nam je lahko v vzpodbudo za sodelovanje tudi na drugih področjih.

Prošnje za vse potrebe:

Bratje in sestre, obrnimo se na nebeškega Očeta in prosimo:

1. Dobri Oče, daj nam moči, da bomo zmogli biti kristjani tam, kjer delamo in živimo.
2. Pomagaj nam, da si bomo prizadevali za mir, sožitje in pravičnost do vseh.
3. Odpri nam oči, da bomo opazili potrebe naših bližnjih in daj nam moči, da jim bomo pomagali.
4. Povezuj med seboj vse, ki delajo za zapostavljene in nemočne in jim pridruži nove sodelavce.
5. Naši rajni naj uživajo večno srečo pri tebi.

Nebeški Oče, hvala ti za vse, kar nam daješ. Sprejmi naše prošnje po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

.....

Sreda, 25. 11. 2015

Nagovor po evangeliju:

25 let v službi človekovega dostojanstva - pomoč ljudem v Afriki:

Lepota Karitas je tudi v tem, da ni zaprta znotraj meja lastne domovine, ampak gleda tudi na potrebe ljudi v Afriki in drugje po svetu. Slovenska karitas že nekaj let vodi dva projekta, ki sta namenjena za pomoč ljudem v tretjem svetu. Projekta nosita naslov Za srce Afrike in Z delom do dostojnega življenja. Z obema projektoma skuša Slovenska karitas ljudem na afriškem podeželju omogočiti priložnosti za delo in zaslužek, s katerim bi lahko poskrbeli za svoje družine. S pomočjo dobrotnikov na ta način pomagajo 279-im družinam. Misijonarka s. Bogdana Kavčič, ki je že 40 let misijonarka v Afriki, je povedala: »Odkar so te revne žene dobile delo, ne prosjačijo več. Nemogoče je bilo pomagati vsem. Poleg tega ni dobro, da jih delamo preveč odvisne od naše pomoči.« Ena izmed teh žena je takole dejala: »Sedaj, ko sem dobila delo, se je moje življenje spremenilo. Ko je bil prej kdo iz moje družine bolan, sploh nismo upali pomisliti, da bi ga peljali k zdravniku, ker nismo imeli denarja. Sedaj gremo lahko. Tudi otroci gredo lahko v šolo in tudi za jesti imamo. Zelo smo srečni.« Sestra Theodosie je zapisala: »Življenjski pogoji teh žena se zaradi dela počasi izboljšujejo. Spoznale so, da njihovo dostojanstvo ne temelji na beračenju, ampak na delu za svoje preživetje.« Tudi sestra Vesna Hiti sodeluje znotraj tega projekta. Takole je povedala: »Lansko leto sem v predmestju Kigalija obiskala družino, ki je prej zaradi plačevanja visoke najemnine žive-

la v veliki revščini. S pomočjo slovenskih družin in z lastnim delom so prišli do skromne blatne hiše, v katerih živijo ljudje na afriškem podeželju. Oče te družine mi je dejal: »Res smo srečni, da imamo sedaj svoj lasten dom. Nam ste dovolj pomagali, sedaj pomagajte še drugim.« Kaj se lahko naučimo iz pomoči ljudem v Afriki?

1. Evropa bi se otepala z mnogo manjšim številom ekonomskih migrantov, če bi ljudem pomagali v deželah, od koder ti ljudje prihajajo.
2. Ljudi ne smemo delati odvisnih od naše pomoči. Omočiti jim je treba delo, da lahko sami poskrbijo za preživetje
3. Delo človeku vrača zdravo samozavest.
4. Kadar ljudem uspemo dati tri stvari: delo, vzgojo za poštenost in izobraževanje, potem lahko pričakujemo, da se bo stanje v nekem narodu začelo izboljševati.

Prošnje za vse potrebe:

Dragi bratje in sestre, z zaupanjem položimo svoje prošnje na oltar in prosimo:

1. Dobri Jezus, na različne načine nas kličeš, naj v svetu pričujemo zate. Naj ostanemo odprti za tvoje navdihe.
2. Pomagaj nam, ki se imenujemo kristjani, da se pri svojem delu ne bomo opirali le na svoje moči, ampak tudi na Tvojo moč in modrost.
3. Pomagaj nam, da bomo radi pomagali tudi ljudem v Afriki, Aziji in drugje po svetu.
4. Jezus, ti ljubiš vsakega človeka. Naj se spoštujemo med

seboj in v vsakem človeku gledamo Tebe.

5. Usmili se vseh, ki so umrli in jim njihova dobra dela poplačaj s srečo, ki ne mine.

Gospod Jezus, vedno nas nagibaj k dobremu. Spremljaj nas in usliši naše prošnje. Ki živiš in kraljuješ vekomaj. Amen.

.....

Četrtek, 26. 11. 2015

Nagovor po evangeliju:

25 let v službi človekovega dostojanstva - šolske potreščine za otroke

Družina s tremi osnovnošolci je pred leti kupila stanovanje v bloku. Oba starša sta imela solidno plačo. Kredit, ki so ga najeli za stanovanje, sta lahko redno odplačevala. Nakup zvezkov, knjig, plačilo šolskih in obšolskih dejavnosti ni bil problem. Pred dvema letoma je službo izgubila mama, lani še oče. Nadomestilo za brezposelnost in otroški dodatek komaj zadošča za preživetje, kaj šele za odplačevanje kredita. Sram jih je prositi, toda pred začetkom šolskega leta jim ne bo preostalo drugega, kot sprejeti pomoč Karitas. S slabšanjem ekonomskega stanja v Sloveniji je nakup šolskih potrebščin za mnoge starše postajal vedno večji finančni zalogaj. Karitas se je na te potrebe odzvala z akcijo Otroci nas potrebujejo. Znotraj omenjene akcije je potekala tudi akcija Podari zvezek, pri kateri so otroci podarili zvezke otrokom tistih družin, ki bi si nakup težje privoščile. V letošnjem letu so otroci v 270-ih šolah in 94-ih vrtcih zbrali 25.000 zvezkov in k tej številki je društvo H.O.P.E. prispevalo 20.000 zvezkov. Tako se je skupaj z zbranimi 5.000-imi zvezki na škofijskih Karitas zbralo pre-

ko 50.000 zvezkov za socialno ogrožene otroke. Preko akcije Otroci nas potrebujejo Karitas pri nakupu šolskih potrebščin pomaga preko 12.000 otrokom. Morda bo kdo rekel, da je ob velikih stiskah to kaplja v morje. To drži. A če te kaplje ne bi bilo, bi bile mnoge stiske lahko še večje. Kaj se lahko naučimo iz akcij za zbiranje šolskih potrebščin?

1. Vključevanje otrok v dobrodelnost je zelo pomembno za prihodnost naroda. Narod, kjer ljudje čutijo stisko bližnjega, ohranja življenjsko moč.
2. Ob takih akcijah vidimo, da lahko tudi z drobnimi dejanji veliko naredimo.
3. Dobro je vzgajati za spoznanje, da za druge lahko damo tudi nekaj lepega in ne le tisto, česar sami ne bi hoteli imeti.

Prošnje za vse potrebe:

Dobri Jezus, ti poznaš naše želje in skrbi. Z zaupanjem te prosimo:

1. Obnovi v naših družinah prijaznost in pripravljenost na pomoč.
2. Odpri nam srce, da si bomo radi vzeli čas za molitev in pogovor s Teboj.
3. Razsvetluj nas, da bomo delali to, kar je prav.
4. Usmili se vseh rajnih, še posebno naših sorodnikov, prijateljev in dobrotnikov. Daj jim za njihov trud večno veselje pri sebi.

Jezus, naš Bog, usliši naše prošnje in nas blagoslovi, ki živíš in kraljuješ vekomaj. Amen.

Petek, 27. 11. 2015

Nagovor po evangeliju:

25 let v službi človekovega dostojanstva - začetki ambulante Pro Bono

Ker prostovoljci Karitas veliko delajo neposredno z ljudmi, se velikokrat hitreje odzovejo na potrebe, ki se v nekem trenutku pokažejo za nujne. V župnijski Karitas Štepanja vas so se na primer veliko ukvarjali z brezdomci. Kmalu so opazili, da so mnogi od teh ljudi v zelo slabem zdravstvenem stanju. Tako so že od leta 1997 najprej sami prosili nekatere zdravnike, da so zdravstveno oskrbeli najbolj bolne brezdomce. Pozneje so v okviru Zdravstvenega doma Ljubljana - Bežigrad skupaj z Zdravstvenim domom Ljubljana, Mestno občino Ljubljana in Slovensko filantropijo ustanovili ambulanto za osebe brez zdravstvenega zavarovanja. Ambulanta »Pro Bono« kot jo poznamo danes, je začela delovati v januarju 2002. V njej večina zdravnikov in drugih zdravstvenih, strokovnih ter tehničnih delavcev dela prostovoljno in zastonj. Ambulanta je namenjena osebam brez stalnega prebivališča, osebam brez osnovnega zdravstvenega zavarovanja ter tistim, ki sicer imajo osnovno zdravstveno zavarovanje, a kot tujci, begunci in azilanti nimajo pravice do dodatnega zdravstvenega zavarovanja. Dolgoletna gonilna sila ambulante Pro Bono, dr. Aleksander Doplihar, je o začetkih ambulante dejal: »Ko smo leta 2002 ambulanto ustanovili, se je zdelo, da za krajši čas zapolnjujemo neko vrzel, ki je nastala zaradi nedodelanosti zakonodaje. A vrzel je ostala. Potem pa je nova zakonodaja - zlasti novi zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovan-

ju ter zakon o uravnoteženju javnih financ - stvari samo še poslabšala«. Po njegovi oceni je samo v Ljubljani več kot tisoč ljudi brez osnovnega zdravstvenega zavarovanja. Zadnja leta vse več tujih delavcev ostane brez vseh pravic, kot se je to zgodilo Vegradovim delavcem. Z izgubo dela so izgubili delovni vizum, pravico do začasnega bivanja, država pa jim je takoj vzela tudi socialne pravice. Vse več je tudi tujih delavcev, ki jih delodajalci sploh ne zavarujejo. G. Aleksander se je vedno držal navodila svoje matere: *»Ne tisto, kar moraš, ampak kar moreš, si dolžan storiti za soljudi.«* Leta 2005 je tudi v okviru Nadškofijske karitas v Mariboru začela delovati Ambulanta za osebe brez obveznega zdravstvenega zavarovanja. Kaj se lahko naučimo od ambulant Pro Bono?

1. Človeku je treba nuditi osnovno pomoč ne glede na to, ali ima denar ali ne.
2. Na primeru zdravnikov, ki delajo zastoj, vidimo, da mnogi ljudje radi pomagajo, samo povabiti jih je treba.
3. Dobro je vzgajati za spoznanje, da zmoremo dobro sodelovati pri delu za druge, ne glede na politično pripadnost.

Prošnje za vse potrebe:

Dragi bratje in sestre, kot Božji otroci, zbrani okrog oltarja, ponižno prosimo:

1. Dobri Bog, pomagaj nam, da bomo znali pomagati v potrebah sedanjega časa.
2. Blagoslavljalj zdravstveno osebje. Daj jim krepkega zdravja in jim pomagaj, da bodo z ljubeznijo skrbeli za bolne.

3. Naj vsi kristjani z besedo in zgledom navdušujemo Zate.
4. Gospod Jezus, odpri nam srce, da bomo tudi mi radi pomagali starim in bolnim.
5. Sprejmi k sebi vse rajne, da se bodo večno veselili pri Tebi z Marijo in svetniki.

Usmiljeni in dobrotljivi Bog, usliši naše prošnje in ostani z nami zdaj in vekomaj. Amen.

.....

Sobota, 28. 11. 2015

Nagovor po evangeliju:

25 let v službi človekovega dostojanstva - Materinski dom

Že leta 1990 se je na Škofljici pod okriljem Slovenske Karitas odprl prvi materinski dom v Sloveniji. Temu se je pozneje pridružilo še nekaj domov. Od leta 1990 do danes je v vseh Materinskih domovih in Varnih hiš Karitas bivalo 994 žensk in 943 otrok. Vsako življenje skriva za seboj zgodbo. Ena od mnogih je naslednja: »Kot otrok sem v prometni nesreči izgubil očeta, kar me je zelo prizadelo. Še bolj je prizadelo mojo mami. Zanj to ni bila le izguba ljubljene osebe, morala je na novo poiskati cilje in prioritete v svojem življenju. V tistem obdobju sva se velikokrat selila. Ker je bila mami invalidsko upokojena in je delala le polovični delovni čas, je imela nizko plačo, posluha za njene težave pa je bilo s strani lastnikov stanovanj zelo malo.

Našla je novega partnerja, ki pa je sčasoma pokazal svoj pravi obraz. Po letih fizičnih in psihičnih obračunavanj se je odloči-

la, da ima tega dovolj in pomoč poiskala v Materinskem domu Škofljica. Po uvodnem sestanku in opravljenih formalnostih sva bila sprejeta v Višnjo Goro, kjer je imel Materinski dom Škofljica eno od svojih enot. Sprva sem se bal nove selitve, ker sem bil prepričan, da me spet čaka nova neprijetna izkušnja, vendar sem že ob toplih pozdravih in ljubečem sprejemu stanovalcev in zaposlenih začutil, da je bil strah odveč. Po letih selitev, naporov, razočaranj in negotovosti sem se prvič počutil sprejetega in – kar je najpomembnejše – razumljivega. Za dve leti je to postal moj dom v pravem pomenu besede. Z vrstniki, ki so doživeli podobne stvari, sem se lahko odkrito pogovarjal o temah, ki jih pred tem ravno zaradi nerazumljenosti nisem delil z nikomer. Tudi matere se bile ena drugi v oporo. Terapevti so se vedno trudili, da so nam z dejavnostmi zapolnili popoldneve ter nam s tem kazali, da življenje kljub vsem preizkušnjam teče dalje. Naučili so nas, da se iz vsake izkušnje, dobre ali slabe, nekaj naučimo in da to znanje lahko uporabimo v življenju, ki je še pred nami in v katerem nas čaka še veliko lepih stvari. Materinskega doma se spominjam kot kraja, kjer sem imel vedno na voljo koga, ki mi je prisluhnil, mi svetoval in me usmerjal. Zato ga še danes hranim v lepem spominu.«

Kaj se lahko naučimo od materinskih domov?

1. Ljudje se mnogo lažje odpremo, kadar se pogovarjamo s tistimi, ki so doživeli podobne stiske.
2. Vseh stisk ne moremo rešiti sami. Včasih je potrebna tudi strokovna pomoč.
3. Vsak človek se bolje razvija v ljubečem in urejenem okolju, ki vzpodbuja k napredovanju.

Prošnje za vse potrebe:

1. Dragi bratje in sestre, kot Božji otroci, zbrani okrog oltarja, ponižno prosimo:
2. Odpri srca vsem, ki jih kličeš v duhovništvo in redovništvo. Naj ti nesebično in velikodušno služijo.
3. Blagoslavljaljaj redovne skupnosti, da bo v njih močna vera, prijateljstvo in medsebojno odpuščanje.
4. Podpiraj nas, da si bomo radi pomagali med seboj.
5. Gospod Jezus, pomagaj nam, da ne bomo iskali časti in lagodnosti, ampak bomo ostali svobodni in nenavezani na materialne dobrine.
6. Prosimo te za vse rajne, še posebno za vse rajne duhovnike, redovnike in redovnice. Naj te veseli slavijo pri Tebi.

Jezus, naš Odrešenik, usliši nas v svoji veliki dobroti, zdaj in vekomaj. Amen.

.....

Nedelja, 29. 11. 2015 – nedelja Karitas – 1. adventna nedelja

Uvod v sveto mašo:

Današnja nedelja je prva adventna nedelja. Je pa tudi nedelja Karitas. V letošnjem letu praznujemo 25-letnico ustanovitve Karitas. Tako adventni čas kot dobrodelno poslanstvo Karitas nas vzpodbujata k dobroti do bližnjega. Pri svojem trudu pa ne bodimo malenkostni. Naj nas krepijo besede: *»Ne tisto, kar moraš, ampak kar moreš, si dolžan storiti za soljudi.«*

Na začetku svete maše zato priznajmo svoje grehe in slabosti, da bo naša daritev Bogu prijetna.

Nagovor po evangeliju:

25 let v službi človekovega dostojanstva – Nekaj zgodb s srečnim koncem

V 25-ih letih delovanja so se ljudje, ki delajo pri Karitas, srečali z mnogimi ljudmi, ki so bili potrebni takšne in drugačne pomoči. Pomagali so po najboljših močeh. In marsikatere stiske so se tudi srečno iztekle. Prislunhimo trem:

1. zgodba: Pri triindvajsetih letih je zanosila. Celo nekateri kristjani, njena družina, njena mama ... so pričakovali, da bo naredila splav. Da ne bo imela »problemov«. Kako preprosto bi bilo ... V tistem trenutku ni imela nikogar, ki bi ji stal ob strani, zdelo se ji je, da se je vse obrnilo proti njej. Bila je trdno odločena, da bo otroku omogočila največ, kar mu kot mamica lahko da: ljubezen, ki se lahko splete le med mamo in otrokom, ki raste pod njenim srcem. Šla se je pozanimat na Center za socialno delo, na internetu je našla kontakt za materinski dom. Prvi dnevi v domu so bili težki, kajti občutka zavrženosti, nerazumevanja in nemoči ni mogoče pregnati čez noč. Takrat je obupala tudi nad vero in se spraševala, zakaj se vse to dogaja ravno njej. V tistem času ji je veliko pomagala družba in pomoč drugih deklet. Med njimi so se spletle trdne in globoke vezi in še sedaj gre s katero od njih z veseljem na kavo v Ljubljano. Še preden je vedela za otrokov spol, ga je videla v sanjah. Poklicala ga je celo po imenu. Ko se je zbudila, se je odločila, da mu bo ime tako, kot se je slišala reči v sanjah. Na prvem pregledu po teh sanjah je izvedela, da bo fantek. Veseli se časa, ko ga bo rodila. Odločena je, da bo ob odhodu iz materinskega doma našla primerno nastanitev in delo, da bo zanj skrbela tako, kot si želi mama skrbeti za otroka.

2. zgodba: Bilo je leta 1990, ko je odvisnik Simon prosil za pomoč koprskega župnika Bojana Ravbarja, ta pa ga je poslal k duhovniku Francu Prelcu v Portorož. Takole se g. Franc spominja tega dogodka: »Prvič sem se srečal z zasvojenecem s prepovedanimi drogami in zaznal v njem strahotne posledice na telesnem, duševnem in duhovnem področju. V Sloveniji takrat za odvisnike ni bilo nobenega resnega programa, zato sem pomoč iskal v Italiji. Našel sem odprte roke Skupnosti Srečanje -programa Don Pierina Gelminija. Že takoj na začetku so mi jasno povedali, da nobenega odvisnika ne sprejmejo za manj kot tri leta. Dolgoletne izkušnje so jih namreč naučile, da je potrebno veliko časa, da se slabe navade spremenijo v dobre, da se organizem v celoti obnovi, da se prebudi čut za vrednote in da zaživi v odvisnikih zavest odgovornosti v življenju. Simon ni vstopil takoj, bila je potrebna priprava. V njem je bilo potrebno razplamteti majhno iskrico upanja, da je sprememba možna. Simon pa ni ostal sam. Začeli so prihajati tudi drugi. Velikokrat smo jih sprejeli v hišo v Portorožu. Pri nas so preživeli teden dni, deset dni ... Enkrat na teden smo jih vozili v Videm ali Krmin, kjer so se srečevali s tistimi, ki so program že končali, in jim pomagali, da so vstopili brez težke abstinencijske krize. Pri Simonu smo se naučili, da mora biti v obdobju krize vedno nekdo z njimi. Pri tem so mi pomagali številni prostovoljci iz župnije. Simon je pozneje kot prostovoljec za dve leti odšel na Tajsco, kjer je skrbel za 40 otrok in mladincev, ki jim je bil kot očka.

3. zgodba: Od leta 2005 potekajo POČITNICE BISEROV, namenjene predvsem otrokom iz socialno ogroženih družin, za katere smo z animatorji pripravili tedne skupnega bivanja na morju. Helena je zapisala: »Ko pride mesec julij, se mi še danes utrnejo spomini na tiste lepe poletne dni v Portorožu....

Na osemletnega Janeza. Do petega leta je živel v svoji matični družini, velikokrat zlorabljen, predvsem pa zanemarjen. Zadnja tri leta je preživel pri dveh rejniških družinah, večino ma v obravnavi psihiatrov. Že na poti ga je bil poln avtobus. Zgovoren, živahen, hiter. Povsod je bil prvi, če je bilo treba, je tudi udaril ... In začela se je šola učenja potrpežljivosti, postavljanja meja, pogovorov. »Ne vem, če bomo zmogli,« je prvi večer komentiral eden izmed animatorjev. »Bomo,« sem verjela. In smo. Domov je odšel vesel, prišel še dvakrat, vedno bolj umirjen je bil in poln notranjega zadovoljstva.

... Na sedemletno Nino. Z mamico sta se pred časom vrnili iz Varne hiše zaradi očetovega nasilja. Bila je tiha, pozornost so iskale le njene oči. Cele dneve je na plaži skupaj s kaplanom Davidom sedela v mivki in gradila gradove, skupaj sta čofotala po vodi in kramljala. Iz dneva v dan je bila bolj nasmejana ... Ob odhodu je objela kaplana Davida okoli vratu in zajokala: »Ne grem domov.«

... Na petnajstletnega Edina. Že kar velik in razvit fant, ki pa ga je cerebralna paraliza priklenila na invalidski voziček. Poln želja, da bi bil enak drugim. In je bil. Kljub vozičku smo skupaj plesali, premagovali vse portoroške klance in stopnice ter premagali zadnjo oviro: slavni portoroški tobogan. Aleš, Boštjan, Matej in Tadej so ga nosili po strmih stopnicah. Enkrat, dvakrat ... desetkrat ... dokler niso omagali. »Tako lepo je med vami,« je dejal ob slovesu.

Spominjam se še veliko drugih otrok in dogodivščin ... In animatorjev, mladih in zagnanih, brez katerih Počitnic biserov ne bi bilo.« V vseh letih je z nami letovalo **2563 otrok** iz vse Slovenije, v programu pa je sodelovalo preko **450 animatorjev**.

To so le trije utrinki iz mnogih zgodb. Vedno kadar pomagamo, na nek način tudi mi postajamo del tega. Radi podpirajmo delovanje Karitas. Radi pomagajmo drugim doma in po svetu. Amen.

Prošnje za vse potrebe:

Dragi bratje in sestre, Jezus nas vabi k čuječnosti. Tudi mi ga prosimo, da bomo z molitvijo in dobrimi deli ostajali blizu Njega:

1. Jezus, pomagaj nam, da si bomo radi vzeli čas za molitev.
2. Jezus, naš odrešenik, daj nam moči, da bomo živeli to, kar nas učiš.
3. Prosimo te za vse prostovoljce in sodelavce Karitas. Obnovi v njih ljubezen in pripravljenost za pomoč.
4. Odpri naša srca, da ne bomo pozabili na potrebe ljudi po svetu in da bomo radi pomagali tudi ljudem, med katerimi živimo.
5. Prosimo te za voditelje narodov. Daj jim modrost in pogum, da si bodo prizadevali za dobro vseh.
6. Daj nam, da bomo v zakramentu spovedi doživeli Tvoje usmiljenje in dobili nov zagon zaboljšanje.
7. Usmili se vseh, ki so umrli in jih sprejmi k sebi v večno veselje.

Gospod Jezus, naš Odrešenik, daj, da bomo v adventnem času napredovali v prijateljstvu s teboj in z ljudmi, med katerimi živimo. Ostani z nami in nas podpiraj zdaj in vekomaj. Amen.

VAROVANJE ČLOVEKOVEGA DOSTOJANSTVA PRI DELU S PREJEMNIKI POMOČI

Prositi za pomoč je težko.

Revščina človeka dela nesvobodnega, ga ohromi, mu omejuje izbire in svobodo odločanja o življenju. To se prenaša tudi na otroke, med generacijami, skupinami, poklici ... Človek, ki prosi pomoč, ne glede na to, koliko je star in zakaj prosi, je gotovo na nek način ponižan, prizadet v svojem človeškem dostojanstvu. Najbolj naravno in dostojanstveno (posebno za moške) je seveda, da si sami ali v krogu svoje družine ustvarimo osnovne pogoje za preživetje sebe ali svoje družine. Z delom svojih rok si želimo služiti vsakdanji kruh. Postaviti se v vrsto za vrečko ali paket hrane, ko imaš zdrave roke, je na nek način ponižanje sebe ... ali postaviti se v vrsto za pomoč svojim šoloobveznim otrokom, ker je tvoja plača premajhna, je tudi lahko ponižanje starša ... Iti po pomoč je težko. Tudi če ti paket prinesejo domov, je prisoten mučen občutek nemoči ...

Naš odnos do prosilcev je obraz Karitas.

Vsi, ki delimo pomoč (ali izvajamo programe pomoči), smo v službi usmiljenega Samarijana, ki se mu je ranjeni in pretepeni popotnik v srce zasmilil in se je ustavil. Postal je njegov bližnji. Gesto pomoči je naredil srčno in celovito tako, da mu je ne le obvezal rane, ampak je vanje vлил tudi blagodejnega olja, kar je bila nezaslišana potrata zaloge v njegovi popotni torbi. Obveza lahko predstavlja prvo pomoč, ki ga dvigne in zaščiti njegovo integriteto, postane spet cel, Olje pa predstavlja celjenje in blaženje bolečine, mu vrača človeško dostojanstvo. To je tudi

hrana njegovemu dostojanstvu, človeškosti, je upanje, da se lahko vrne v življenje. Samarijan poskrbi za njegovo zaščito, saj šibak, kot je, ne bi mogel sam braniti svojega življenja in bi bil lahko lahek plen naslednji skupini roparjev ... Zato najame profesionalno oskrbo v gostilni. Profesionalnost in ne profesionalizem.

Pasti profesionalizma.

- Levit - učitelj in duhovnik sta zatajila predvsem zato, ker so ju zaslepili predsodki in neusmiljeno sledenje predpisom. Predpisi, obrazci, cenzusi so lahko velika past tudi za naše karitativno delo.
- Levit in duhovnik iz zgodbe o usmiljenjem Samarijanu sta se odnosu s pomoči potrebnim izognila – in s tem ignorirala ubogega človeka.
- Gostilničar je v službi profesionalne oskrbe. Dobil je plačilo za dogovorjeno delo. Lahko ga je opravil po črki pogodbe, lahko tudi ne.

Pogoji, v katerih delamo

- Tudi prostori, kjer sprejemamo prosilca, so odraz skrbi zanje, ravnanje s podarjenimi stvarmi so izraz našega čutenja in če je to narejeno s srcem, spoštljivo, je pol več vredno.
- Pomembno je, da na stenah ne visijo sporočila, ki lahko koga prizadenejo ali spominjajo na že prebolene stiske, ali so pamfleti ...
- Kodeks etičnih načel v socialnem delu in Etična načela Karitas morajo ne le viseti, ampak biti živa v prostoru in času.

Najpogostejša so vprašanja in izzivi:

1. Primerna oblika in embalaža hrane, rok trajanja, navodila za pripravo, deklaracije. (Problem: kruha ne damo v vrečki, hrana, ki jo dobijo, je na tleh v neprimerni embalaži ...).
2. Upoštevajmo dosledno etična načela Karitas.
3. Omogočanje zasebnosti in varovanje osebnih podatkov (problem: vsi se podpisujejo na isti dokument in vidijo, kdo je pred njim dobil pomoč ...).
4. Prijaznost in vlivanje upanja, spodbudna beseda pri izročanju.
5. Diskretnost dajanja pomoči (problem: ljudje iz naših prostorov nosijo pakete direktno na zelo vidno ulico v vasi, kjer vsi lahko opazijo, da nosijo našo pomoč ven. Lahko so deležni raznih komentarjev, sodb).
6. Pomoč za samopomoč dviga, ker daje človeku upanje in vero vanj.
7. Tudi če moramo ravnati omejujoče in pedagoško (sankcije), to nikakor ne sme poniževati ali kratiti človekove svobode in odrekati dostojanstva.
8. Pri zahtevanju spoštovanja pravil in meja ljudem ne smemo biti „štirioglati“ (primer Kdor ne dela naj ne je ...). Tudi sami se moramo držati pravil, ki jih zahtevamo za druge.
9. Poslušati in ne takoj vsiljevati svojih pogledov in rešitev.
10. Zavedati se konfliktov, se obvladati in jih reševati v iskanju rešitev (vzeti nase).

11. Vedno moramo najti pomoč za otroke! Sploh pri prvi pomoči ne glejmo v zobe! Pedagogika pride kasneje.

ALOJZ ŠTEFAN, Zavod Pelikan Karitas

Predlogi za delo v skupini

V manjši skupini se pogovorite o zgodbah in kako bi se vi osebno ali kot sodelavci Karitas počutili oziroma naredili.

Pridete v trgovino in opazite, da si trgovka ravno briše nos kar z roko, ker nima robca. Ko naročite kruh, ga prime brez vrečke s tisto roko, s katero si je obrisala nos. Ali vas to zmoti? Kako bi se počutili? Kaj bi naredili?

Zbolite in morate v bolnišnico. Na jutranjo vizito pride več zdravnikov in medicinskih sester. Pogledajo dokumente in se pogovarjajo o vas. Ko želite spregovoriti in povedati, kako se počutite, vas prekinejo in nadaljujejo svoj pogovor. Nato vsi skupaj odidejo ven, ne da bi vas sploh pogledali. Kako bi se ob tem počutili? Kaj bi bilo za vas osebno najbolj boleče? Kaj bi naredili?

Umr/a vam je mož/žena. Ljudje prihajajo kropit. Nekdo vam ob izreku sožalja izreče: »Ne jokaj, saj bo bolje, čez eno leto se boš že smejal/a.« Kako bi se ob tem počutil/a? Kaj bi doživela? Kaj menite, da je ta oseba želela sporočiti?

Ste že starejši in včasih niste dovolj hitri za mlade. Ko greste nekoč po stopnicah v veleblagovnici, vas prehitita mlad par in eden izmed njiju komentira: »No mamca (dedek), a bo

šlo?« Kako bi se ob tem počutili? Kaj bi vas zmotilo ob takem pozdravu? Bi se počutili zelo stare?

Vaša ŽK je iz manjše vasi, kjer se vsi poznajo. Iz ŠK dobite za razdeljevanje hrane kartonaste škatle, na katerih so veliki vidni znaki Karitas. Ker so zelo močne, naložite hrano v njih. Ko ljudje pridejo po hrano, nekako ne želijo vzeti hrane v teh škatlah. Kje vidite problem te odločitve? Ali menite, da ljudje komplicirajo? Kaj boste naredili?

Vaša ŽK dobi večjo donacijo hrane, ki ima rok trajanja zelo kratek. Zmanjka vam stalnih družin, ki jim ponavadi razdelite tako hrano, zato se odločite in naredite seznam družin, za katere veste, da imajo več otrok in jim na dom odnesete pakete. Nekateri vas čudno gledajo, vendar vzamejo, nekateri se zahvalijo z izgovorom, da dajte revnim. Ali menite, da so ljudje vzvišeni? Zakaj so zavrnili to pomoč? Kje vidite problem te odločitve?

Na Karitas pride mlada mamica, pove, da je brezposelna, partner jo je pustil samo, iz stanovanja jo mečejo, ker ni plačala. Prosi pa hrano za dojenčka. Ponudite ji testenine, moko, olje in nekaj higienskih pripomočkov. Za dojenčka nimate nič. Opraviči se, da je nadlegovala, se obrne in gre. Zakaj menite, da je odreagirala tako? Ali bi morala biti bolj ponižna? Kaj bi vi naredili?

Sodelavke Karitas redno obiskujete starejše v bližnjem domu. Ena gospa težje govori in je težje pokretna. Ena od sodelavk ji zato vedno rada priskoči na pomoč. V želji, da bi ji v vsem ustregla, želi vse narediti namesto nje, jo hraniti in jo ob tem tudi malo pocrkljati z besedami: »Mamica moja«, vendar jo

gospa zavrača in ne želi njene pomoč. Zakaj menite, da gospa ne sprejme vaše sodelavke? Kaj po vaše dela narobe vaša sodelavka? Kako bi rešili problem?

.....

V SLUŽBI ČLOVEKOVEGA DOSTOJANSTVA V JAVNOSTI

Ljudje želimo zgodbe, take ali drugačne, bolj kot je dramatična, raje gledamo. A je to prav? Neštetokrat sem dobila klic novinarja, ki želi posneti zgodbo o družini ali posamezniku, ki prosi pomoč, ker je izgubil službo, ker nima za vsakdanji kruh, ker... Ko smo pred takim vprašanjem, se sodelavci Karitas nemalokrat sprašujemo, kaj je še sprejemljivo in prav. Kje je meja dostojanstva sodelavca Karitas in tudi meja dostojanstva prejemnika pomoči?

Težko je nagovoriti družino, za katero veš, da se trudi po najboljši moči, da ji je korak skozi vrata Karitas negotov. Veliko lažje je povabiti družino, ki jim je pomoč Karitas rutina in nastop na TV zabava. Toda spet se je potrebno vprašati, kaj je prav, še bolj kot to pa, kaj je dobro? Ljudje se med seboj poznajo, včasih celo preveč in znajo hitro poiskati šibke točke. V takih primerih izgubimo oboji, predstavljena družina in Karitas.

In vendar, če hočemo ljudem pomagati, je potrebno javnosti povedati kdo, kaj in zakaj. Danes je to premalo, ljudje zahtevajo zgodbo. Kolikokrat si rečem: »Blagor tistim, ki darujejo zaradi ljubezni do bližnjega, tudi če ne vidijo njegovih solz«.

Pred časom je bilo potrebno pripraviti za Caritas Europa poročilo

o revščini pri nas. In ob poročilu napisati tudi nekaj zgodb ljudi, ki prihajajo k nam po pomoč. Na moji delovni mizi so številne mape, zato napisati pet, šest zgodb ni problem. Problem je nastal šele, ko so sodelavci CE brali zgodbe, ki so tudi njih nagovorile in so jih želeli posneti. Kar nekaj prepričevanj in usklajevanj je bilo potrebnih, da smo zadevo izpeljali. Zanimivo, le dve družini sta bili pripravljene medijske goste sprejeti v svoj dom, ostale matere so prišle v Center karitas. Seveda smo se dogovorili, da ne bo imen in priimkov in da bo v Evropskem parlamentu celotna slika, na spletu pa zakriti obrazi. Ko sem bila že vesela, da se je vse dobro izteklo, je bila na vrsti mlada mati, ki je pred leti izgubila moža. Spomini so oživel in solze so tekle, tekle. Vsem nam je bilo nerodno, predvsem pa težko. In spet sem se vprašala, a je prav, da na tak način odpiramo rane? Ali nismo ranili njenega dostojanstva?

Še isti dan sem se jim po e-pošti zahvalila za sodelovanje in poslala slike. In odgovor gospe, ki se je zjokala ob snemanju:

- *Hvala tudi vam za pomoč, ki nam jo dajete in to, kar smo ta dan naredili, je bila malenkost. In še enkrat se opravičujem, ker sem se zjokala. Res, ta tema je zame boleča, kljub temu, da je že devet let od tega, kar smo izgubili očeta, moža ...*

Vem, da bo medijski pritisk za predstavitev zgodb ljudi vedno večji. Težko je te pritiske sprejeti, še težje pa dobiti pravo mero in zgodbo, ki bo resnično nagovorila, pa ne le za darovanje, temveč tudi za pravičnejšo in pošteno družbo. Toda tudi Jezus je govoril v prilikah, zato se ne bojmo povedati o smislu našega služenja.

Naloga sodelavca Karitas ni le zbirati, deliti, tolažiti, temveč tudi oznanjati. Karitas ni sociala, Karitas je pastora in ta uči, vzgaja in sveti božjo luč s konkretnimi dejanji. Zato moramo pri vsaki akciji, večji pomoči in dogodku napisati kaj in zakaj smo pomagali. Ni potrebno uporabiti imena in priimeka tistega, ki smo mu pomagali, za nas je njegovo ime in priimek: človek v stiski z dostojanstvom, vreden spoštovanja. V ŽK je to prvi medij župnijsko oznanilo, širše na dekanijski ali občinski ravni je to lokalni časopis ali lokalni radio, TV, za pomembne dogodke pa so nacionalni mediji. Nacionalni medij ni le Ljubljana, temveč vsak kraj, kjer se dogaja.

Morda koristni recept: Angleži mu za medijsko predstavitev rečejo 3 x C, po naše pa bi bilo za medijsko predstavitev programov, dela ali zgodb potrebno vedeti:

- Kratek in jedrnat
- Konkreten
- Slikovit z zgodbami iz realnega življenja.

Naj bo naše delo in naše zgodbe predvsem spoštljive do vseh ljudi, še posebej do ljudi v stiski, kajti nestrpnost in nespoštovanje dostojanstva bratov in sester je na pohodu. Zato bi vse naše medijsko delovanje strnila v en stavek: Važno je, da se oznanja evangelij.

JOŽICA LIČEN, Škofijska karitas Koper

Predlogi za delo v skupini

V manjši skupini se pogovorite o zgodbah in kako bi se vi osebno ali kot sodelavci Karitas počutili oziroma naredili.

Od sosede izveste, da po vasi govorijo, da se z možem kregata in ločujeta? Kako bi se ob tem počutili, da ljudje govorijo neresnico o vas po vasi? Kaj bi naredili?

Občina želi v vašem naselju zgraditi večji objekt itd. Sovaščani so glasno proti, vi sicer menite, da to res ni najboljše, vendar ste zadržani in ne izražate mnenj glasno. Čez teden dni se v časopisu pojavi zgodba, da ste vi glavna oseba, ki nasprotuje tej gradnji. Kako bi se vi počutili ob tej novici, ki se vas tiče osebno? Kaj bi naredili?

Pred kratkim se udeležite romanja z vašo župnijo, kjer so nekateri tudi fotografirali. Čez mesec dni pa se vaša slika pojavi na plakatu za zbiranje sredstev. Kako bi vi na to odreagirali? Kako bi se počutili, da je vaša slika na takem plakatu?

Nekdo, ki ste mu nekoč pomagali, vas javno obsodi, da ste javnosti povedali podatke o njem in pomoči, ki jo je prejel. Kako bi se ob tem počutili? Kaj bi naredili?

Lokalni časopis se na vašo župnijsko Karitas obrne in vas prosi, če lahko predstavite svoje delo in probleme ljudi v stiski preko konkretnih zgodb. Kaj boste naredili? Kako bi vi predstavili te ljudi? Na kaj morate paziti?

Soseda, ki ve, da ste sodelavka Karitas in redno obiskujete gospo Marijo v domu, vas vpraša, kako je gospa Marija. Kaj

boste odgovorili? Pogovor nadaljuje in komentira: »Sem slišala, da je nobena od hčera ne obiskuje. Saj ni čudno, ko je bila pa tako sitna.« Kaj bi vi rekli na to?

Za mladino v vaši župniji organizirate obisk fantov iz komune, da bi pričevali o svojem življenju. Ko pridejo fantje na obisk, se izkaže, da je med mladimi bivše dekle enega izmed njih. Situacija postane zelo nerodna, ker pridejo ven vsa pozabljena čustva in stvar ne teče, kot ste si zastavili. Kako boste rešili problem? Na kaj morate paziti pri organiziranju takih srečanj?

Oblikovati morate plakat, ki bo ljudi nagovarjal k darovanju. Iščete ideje in sliko. Sodelavka prinese sliko jokajočega dojenčka in vam je zelo všeč. Radi bi ga uporabili. Na kaj morate biti pozorni pri izbiri vsebine in slik? Kaj menite glede avtorstva slik?

POSTAVLJANJE MEJ – OHRANJANJE DOSTOJANSTVA

Beseda KARITAS pomeni dobrotelost in ljubezen do bližnjega. Včasih se je dobro ustaviti in se spomniti tega poslanstva, ker se prepogosto ob vsakodnevem življenju izgublja bistvo. Vsi sodelavci Karitas ste v službi ljubezni do bližnjega. To je lahko kar zahtevno poslanstvo. Vsak posameznik tako pred svetom predstavlja vse tiste, ki so že pred vami stali v vaših vrstah in vse tiste, ki bodo stali na tem mestu za vami. Na nek način ste varuhi spomina in zaščitniki dobrega imena. Dobro ime pa je potrebno negovati. Negovati pa pomeni vlagati čas in energijo v poslanstvo, ki vam je zaupano. Vlagati pa pomeni vedeti in zavedati se, kje se nahajamo, kaj so naše prednosti

in kam je potrebno še vlagati – z željo po tem, da se s svojim srcem dotaknemo bližnjega. In včasih to pomeni tudi, da moramo stopiti iz svojih okvirjev in se podati na trnovo pot. Včasih moramo znati tudi postaviti mejo.

Postaviti mejo pomeni znati biti ponižen pred samim sabo, da si lahko priznaš, da nečesa ne zmoreš.

Postaviti mejo pomeni zaščititi svojo dušo in telo pred tistim, kar nas želi poteptati.

Postaviti mejo pomeni tudi udariti po mizi in zahtevati spoštovanje.

Postaviti mejo pomeni prositi za pomoč ali pomoč odkloniti takrat, ko čutimo, da moramo sami.

Postaviti mejo pomeni biti čuječ – biti pozoren na to, kako se življenje vrti okoli tebe in prepoznavati tisto dobro, kar vrača lesk in smisel.

Zelo pomembno je, da si zapomnimo, da ko začnemo predstavljati naše osebne meje, ko nehamo poslušati, kar je v nas, začnemo izgubljati naše dostojanstvo.

Osebno dostojanstvo pa je univerzalna vrednota, saj izhaja že iz same človekove danosti, da se rodi kot človek in njegovega samozavedanja kot mislečega in čutečega posameznika in pripadnika človeške vrste. Če želimo pomagati drugim, moramo najprej poskrbeti zase. Kdor ne bo do sebe pokazal dostojanstva, ga ne bo mogel vzbujati tudi v drugem človeku.

Spoštovati pomeni poznati in spoznati. Od odnosov, ki jih spletemo z ljudmi, in njihove globine je odvisen nivo našega diskurza. Povedano drugače – prijateljem zaradi vezi, ki je spletena med nami, dovolimo veliko večji udor v našo

svobodo kot nekomu, ki ga srečamo v trgovini, še posebej če le-ta spada v stereotipno družbeno skupino delikventov (romi, čefurji, muslimani, begunci, itd.).

Kjerkoli že smo, je vedno potrebno gojiti dobre odnose.

Samo dober odnos je namreč zagotovilo, da vam ni treba skrbeti, kje je tisti prag, da ne prestopimo meje zasebnosti sodelavcev Karitas ali kako ostanemo spoštljivi in tolerantni do manj aktivnih ali sposobnih sodelavcev Karitas! Nesposobnost prepogosto namreč mešamo z nerazumevanjem.

Veliko časa je potrebo tudi neformalno preživeti skupaj, se izobraževati in pogovarjati in skupaj iskati rešitve. Poseben poudarek naj bo na tem mestu možnost supervizije. Zagotavljanje časa in prostora za pogovor o vsem težkem, kar pri stiku z uporabniki doživite. Ne podcenjujte tega, kako se strah, nemoč, razočaranje in obup, kateremu ste vsakodnevno priča, zajedajo v vaša telesa. Na organizacijski ravni je tako potrebno postaviti protokole in spodbujati vse vpletene k odprti komunikaciji med sabo. In vseskozi poudarjati, da je največ, kar lahko podarite drug drugemu in uporabnikom, osebna drža – osebno dostojanstvo.

Skupnost je torej tisto, kar nas žene naprej. Potrebno je pogledati okoli sebe. To so ljudje, ki jim morate začeti zaupati. Zaupati v smislu, da vse, kar delate, delate za skupno dobro – v službi ljubezni do bližnjih.

DOMEN STRMŠNIK,
Študijsko in raziskovalni center za družino

Predlogi za delo v skupini

V manjši skupini se pogovorite o zgodbah in kako bi se vi osebno ali kot sodelavci Karitas počutili oziroma naredili.

Zgodi se, da nad vami nekdo izreče kletvico, ki je namenjena osebno vam. Kako ste se oziroma bi se ob tem počutili? Ali je razlika, kdo in v kakšni situaciji vam jo izreče?

S sodelavko sta veliki prijateljici. Potem se nekega dne zgodi, da ona nadrejenemu sporoči neko neresnico z namenom, da se ona povzpne višje oziroma dobi boljše pravice. Kako bi se počutili? Kaj bi vas ob tem najbolj prizadelo?

Na sestanku vaše župnijske Karitas (ali pa v vaši službi) se razvname razprava o neki temi. Vi zagovarjate nekaj drugega kot eden izmed sodelavcev. Le-ta se zaradi tega razhudi in vam zabrusi: »Kaj se greste, vi pa že ne morete vedeti, kaj je prav!«. Kako bi se počutili? Ali bi vas to prizadelo? Zakaj?

Zgodilo se vam je, da vas je nekoč objel (neprimerno prijel) moški (v službi, na avtobusu ...) in vam izrekel opolzke besede. Kako ste se oz. bi se ob tem počutili? Kaj bi naredili? Kako bi postavili mejo?

K vam po pomoč pride gospod srednjih let. Sprva pogovor teče zelo umirjeno, ko pa mu poveste, kaj lahko od vas pričakuje, se začne razburjati. Nikakor se ne more umiriti, vse bolj je glasen, kriči, preklinja vas in vse okoli ... Ali menite, da ta človek lahko vpije na vas? Kje so po vašem meje za tako obnašanje? Kaj boste naredili? Kako ga lahko umirite?

Ko ste se odločali za prostovoljno delo v Karitas, ste nekako načrtovali, da boste zato porabili dve uri na teden. Zadnje čase pa se dogaja, da vas voditeljica ŽK neprestano kliče, če bi lahko prišli pomagat. Prav tako vas je zadnjič pred vsemi nagovoril tudi gospod župnik, da bi res bili lahko bolj aktivni. Veste, da je dela veliko, vendar imate vi še druge obveznosti v družini. Kako bi postavili meje oziroma razrešili ta problem? Ali menite, da je prav, da na vas vsi, tudi javno pritiskajo?

Sodelavka vaše župnijske Karitas na skupnem sestanku komentira način življenja vaše družine, konkretno vašega sina. Se vam zdi, da je to umestno, da posega v vaše zasebno življenje? Ali je zasebno življenje popolnoma ločeno od karitativnega dela in se ne smemo vtikati v drugega, ali lahko zaradi našega socialnega poslanstva svetujemo tudi svojim sodelavcem? Kako bi take reči reševali v vaši ŽK?

Po pomoč na župnijsko Karitas se vedno znova obrača gospa vsakič z novim problemom. Ob tem je zelo zahtevna in ve za vse svoje pravice. Če ji rečete, da ji ne morete pomagati, vas enkrat osebno izsiljuje z jokom, drugič grozi z mediji in varuhom človekovih pravic, tretjič klicari župnika, da ji ne pomagate, četrtič vas kliče po telefonu na vaš dom itd. Kako ji lahko postavite meje? Kje menite, da je problem? Kako ji pomagati?

100 je tistih,
katerim si pomagal,
50 te ne bo več
pogledalo,
25 jih bo menilo,
da je bila to tvoja
dolžnost,
15 jih bo zahtevalo,
da narediš
še veliko več,
9 ti jih bo nagajalo
za dobro,
ki so ga prejeli,
en-1-sam se ti bo vedno
zahvaljeval
in prav ta bo
od vseh stotih
najbolj reven.

In sedaj premisli,
ali se je splačalo.
Muslim, zares mislim,
da se je!

Karitas

25 let v službi človekovega dostojanstva